

ČESKÉ

ZBRANĚ

V RUKOU

DIKTÁTORŮ

NESEHNUTÍ

Jsme sociálně-ekologická nevládní organizace. Cílem našich ekologických a lidskoprávních aktivit je ukázat, že změna společnosti založená na respektu k lidem, zvířatům i přírodě je možná a musí vycházet především zdola. Proto podporujeme **angažované** lidi, kteří se zajímají o dění okolo sebe a kteří považují **zodpovědnost** za život na naší planetě za nedílnou součást své **svobody**.

„**Zbraně, nebo lidská práva?**“ je jednou ze skupin NESEHNUTÍ, v rámci které monitorujeme vývoz zbraní z ČR a žádáme zastavení jejich vývozu do diktátorských a autoritativních režimů nebo do oblastí konfliktů. Zbraně konflikty prodlužují a v rukou diktátorů zvyšují schopnost represe a potlačování lidských práv. Jsme pro řešení konfliktů mírovou cestou, a proto se zasazujeme o českou zahraniční politiku, která je odpovědná, transparentní a upřednostňuje lidská práva před ekonomickými zájmy obchodníků se zbraněmi. Nechceme české zbraně v rukou diktátorů!

Chtěli byste se k nám přidat nebo se chcete na něco zeptat? Napište nám na zbrane@nesehnuti.cz.

Naše činnost je závislá na finanční podpoře lidí, jako jste vy. Podpořte nás libovolnou částkou na účet č. **2600013234/2010** a staňte se tak změnou, kterou chcete vidět na tomto světě. Děkujeme.

Je-li vám naše činnost sympatická a chcete-li se aktivně zapojit, staňte se dobrovolníkem či dobrovolnicí NESEHNUTÍ.

NESEHNUTÍ - NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ
svoboda - zodpovědnost - angažovanost
Tel.: 543 245 342
brno@nesehnuti.cz
www.nesehnuti.cz /// www.zbrane.nesehnuti.cz

Vytištěno na FSC papíře.

Málo známým aspektem české zahraniční politiky je vývoz zbraní.

Objem zbraní vyvezených z ČR dlouhodobě narůstá. Jen v roce 2015 stoupl vývoz meziročně o 3,2 miliardy korun a dosáhl tak rekordní hodnoty 15,1 miliardy. Značná část exportu zbraní a vojenského materiálu z ČR končí v zemích zasažených ozbrojenými konflikty (Irák, Nigérie, Afghánistán) nebo ovládaných represivními režimy (Saúdská Arábie, Egypt, Bahrajn, Thajsko), v nichž jsou hrubě porušována lidská práva. Znepokojení vyvolává také narůstající vojenská spolupráce s Izraelem.

Zodpovědnost za vývozy zbraní do problematických zemí leží především na Ministerstvu zahraničních věcí (MZV ČR).

O udělování licencí na vývoz zbraní z ČR sice rozhoduje Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO ČR), to ale musí získat kladné stanovisko MZV ČR.

MZV ČR musí zohledňovat lidskoprávní aspekt zakázky a také dodržování mezinárodních závazků.*

Nelíbí se Vám situace ohledně udělování licencí na vývoz zbraní do nedemokratických a represivních režimů?

Nesouhlasíte s exportem vojenského materiálu do nestabilních regionů jen kvůli výdělků zbrojařských firem?

Myslíte si, že by MZV ČR mělo situaci začít doopravdy řešit?

Napište na Ministerstvo zahraničních věcí ČR!

epodatelna@mzv.cz
stiznosti@mzv.cz

Loretánské náměstí 5, 118 00 Praha 1 – Hradčany

* Ze zprávy MPO ČR za rok 2015 vyplývá, že je opakovaně porušován Společný postoj Rady Evropské unie 2008/944/SZBP. Podle druhého kritéria tohoto dokumentu jsou členské země zavázány „zamítnout vývozní licenci, jestliže existuje zřejmé riziko, že vojenské technologie nebo vojenský materiál, které mají být vyvezeny, mohou být použity pro vnitřní represí.“

SAÚDSKÁ ARÁBIE

Vláda zakazuje zakládání politických stran, odborů a dalších organizací. Všechna veřejná shromáždění, včetně demonstrací, jsou zakázána.

Počet trestů smrti v roce 2015 dramaticky stoupl. O život bylo připraveno 152 lidí, většinou setnutím hlavy, někdy na veřejnosti. Mučení je při vyšetřování běžnou praxí.

V únoru 2015 byl saúdský občan odsouzen k trestu smrti poté, co se údajně natočil, jak roztrhal korán. V listopadu byl k smrti odsouzen palestinský básník Ashraf Fayadh za údajné rouhání se během diskuze a ve své poezii.

Při náletech koalice vedené Saúdskou Arábií v Jemenu od března 2015 zemřelo podle OSN nejméně 10 000 lidí. EU obviňuje Saúdskou Arábii z válečných zločinů a zapříčinění humanitární krize v Jemenu.

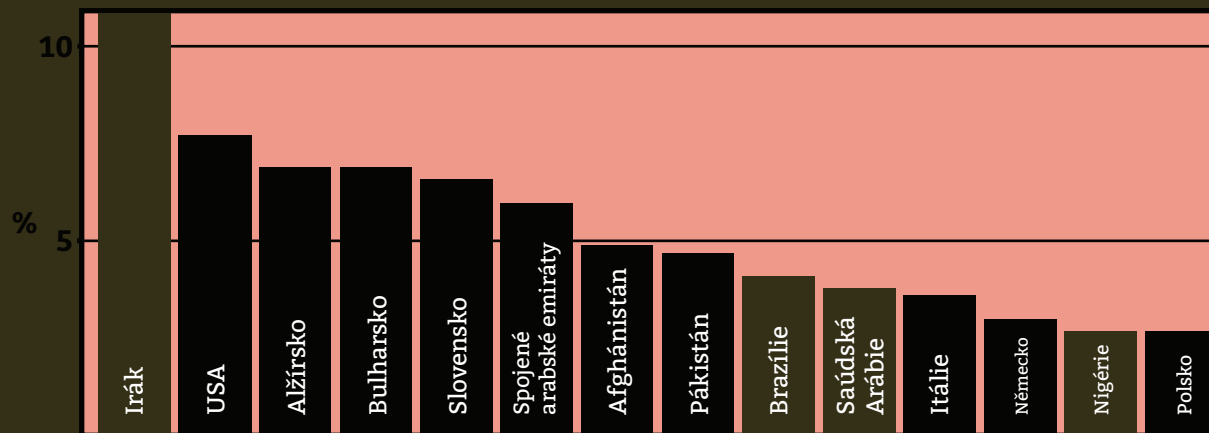
Saúdská Arábie je podezřelá z financování Daesh i dalších ozbrojených skupin.

V roce 2014 byla Saúdská Arábie největším příjemcem českého vojenského materiálu, celkem za 1,9 miliardy korun. Šlo především o armádní nákladní vozy Tatra a munici.

I navzdory tvrzení o významu zbrojního průmyslu pro českou ekonomiku, tvořil v roce 2015 jeho podíl na celkovém vývozu z ČR jen 0,4 %.

4,7 miliardy Kč je hodnota dodávky zbraní, kterou přijal region Severní Afriky a Blízkého východu (téměř stejně jako Evropa a Severní Amerika dohromady - 5,3 mld).

NEJVĚTŠÍ ODBĚRATELÉ ČESKÝCH ZBRANÍ A VOJENSKÉHO MATERIÁLU ZA ROK 2015

Graf zobrazuje procentuální podíly ceny zbraní a vojenského materiálu vyvezeného do jednotlivých zemí za rok 2015.

Data pochází z Výroční zprávy Ministerstva průmyslu a obchodu ČR zveřejněné 24. 8. 2016.

NIGÉRIE

Přestože jsou činy teroristické skupiny Boko Haram otřesné a odsouzeníhodné, znepokojení vyvolávají také zločiny nigerijské armády na severu země. Vládní vojska se podle OSN i Amnesty International dopouštějí válečných zločinů, například mimosoudních poprav a mučení. Tím si znepřátelují místní komunity a paradoxně tak napomáhají Boko Haram získávat nové bojovníky.

Z ČR do Nigérie pro boj proti Boko Haram mířily především tanky T-72, raketometry a bojová vozidla pěchoty.

Organizace Human Rights Watch odhalila případy sexuálního zneužívání žen ze strany vládních úředníků. Ti se ho dopouštěli v táborech pro vnitřně přesídlené osoby, kam tyto ženy utekly před Boko Haram.

IRÁK

V Iráku probíhá ozbrojený konflikt mezi extremistickou skupinou Daesh (ISIS) a vládními silami (včetně spřízněných milic). Pod záštitou boje s terorismem také vládní vojska páchají válečné zločiny, porušují mezinárodní humanitární právo i lidská práva. Běžné je mučení ve věznicích i detenčních zařízeních, které není nijak stíháno. Daesh i milice údajně využívají dětských vojáků.

V lednu 2015 vládní síly a milice při odvetné akci ve znovuzískané obci Barwana mimosoudně popravily 56 osob podezřelých z podpory Daesh.

V září 2015 byli v Bagdádu odsouzeni k trestu smrti tři bratři: Ali, Shakir a Abdel-Wehab Mahmoud al-Hameed'Akka, a to na základě obvinění z terorismu. Tvrdí, že k doznání je donutily bezpečnostní složky po několikaměsíčním mučení a držení v izolaci.

V červenci a srpnu 2015 vyšly do ulic Iráku tisíce lidí v rámci nenásilného protestu upozorňujícího na nedostatek základních služeb a korupci státních úředníků. Minimálně pět lidí bylo zabito iráckými bezpečnostními složkami. V následujících týdnech bylo několik lídrů protestů zabito neznámými útočníky.

BRAZÍLIE

Brazílie dlouhodobě porušuje lidská práva. Neustále roste počet nezákonných zabití ze strany policie.

Za závažnější přečiny jsou jako dospělí stíháni již šestnáctiletí, čímž jsou porušovány mezinárodní úmluvy. S tím souvisí chronicky přeplněné věznice, jejichž kapacity jsou překročeny o víc jak polovinu, což způsobuje mimo jiné vznik epidemií. Známý jsou případy mučení.

Brazílie je považována za jednu z nejnebezpečnějších zemí pro environmentální aktivisty a aktivistky. V roce 2015 bylo zavražděno 46 aktivistů a aktivistek a domorodých vůdčích osobností angažovaných ve sporech o půdu. Mnoho z vražd bylo objednáno nebo přímo vykonáno vlastníky půdy či nelegálními těžaři.

V kontrastu se stále rostoucími výdaji brazilské vlády do zbraní a vojenského materiálu stojí probíhající politika škrtů, která uvádí zdravotnický a školský systém do stále hlubší krize. Vládní opatření jsou neustálým terčem protestů, zatímco jsou zavírány pohotovosti, nemocnicím schází základní vybavení a stále častěji se ošetřují pouze akutní případy.

V roce 2015 byl do Brazílie povolen největší objem licencí na vývoz českých zbraní a vojenského materiálu, a to celkem za 7,1 miliardy korun. Vývozy na základě udělených licencí lze očekávat v nejbližších letech.

53% zbraní skončilo v nedemokratických režimech

53 % z hodnoty všech vyvezených českých zbraní skončilo v zemích, které Index Freedom House řadí mezi "nesvobodné" a "částečně nesvobodné".

Vyvezli jsme zbraně za 15,1 miliardy korun!